

ESTUDI DE LA CORRELACIÓ ENTRE DEMOCRÀCIA I ESTAT DEL BENESTAR

Índex:

- Introducció.
- Metodologia de la investigació.
- Ponderació dels índex i tractament de els dades.
- Resultats i anàlisi dels resultats.
- Conclusions.

Introducció:

Aquest estudi d'investigació va ser fet per quatre estudiants de Ciències Polítiques de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona en el tercer trimestre de l'any 2014 dins de l'assignatura d'Estructura Social. Giovanna, estudiant brasilera, Rubén estudiant mexicà, Francesca, estudiant de Mallorca i Jordi, estudiant català.

L'actual crisi financera internacional iniciada al 2007 ha revelat les grans desigualtats socials i la fragilitat de l'estat de benestar, atempten directament contra l'estat democràtic que està retrocedint en molts països. En aquest treball es va voler estudiar les possibles influències o correlacions entre el "*Welfare State*" de diferents països (entesa com el desenvolupament econòmic i social) i els seus règims polítics per tal de veure si es poden establir certes analogies.

L'objectiu d'aquest treball va ser, en primer lloc, definir el que entenem com un estat de benestar i establir un rànquing (ordenació) dels països. En segon lloc es van classificar en categories (poques) els diversos tipus de governs o règims polítics existents. Finalment es va tractar d'establir si hi ha coincidències de correlació que fan possible establir una vinculació entre les dues classificacions.

Les més recents teories d'anàlisi del desenvolupament econòmic i social dels països semblen conduir a la conclusió que és la capacitat de tota la ciutadania, més enllà de les polítiques específiques de govern, la que lidera el desenvolupament global del seu país. Sembla provat que "*és la capacitat d'elecció personal i activa per part dels ciutadans la que promou el benestar i el desenvolupament*" (Amartya K Sen - guanyador del Premi Nobel d'Economia, 1998). Per tant l'objectiu d'aquest treball és veure si hi ha, efectivament, una relació directa entre desenvolupament econòmic i social i la capacitat de generar opcions i llibertat d'elecció per part de sistema de govern en cada país. Dit això, cal afegir que "*la democràcia no eradica la desigualtat sinó que la redueix*" (Anton Costas i Carlos Strasser).

La pregunta d'investigació que es van fer els estudiants va ser: ¿Quins són els règims polítics o de govern que faciliten el desenvolupament econòmic i social, en el sentit més ampli, dels seus respectius països?

I la hipòtesi de treball va ser la de considerar que els règims més democràtics afavoreixen el creixement no només econòmic sinó, en particular, el desenvolupament de la societat. Creien que el desenvolupament econòmic i social és causa d'un procés de mobilització social en què els ciutadans tenen l'oportunitat de triar el que més convé (Amartya K Sen). Creien que la sensació de benestar, llibertat i seguretat són afavorits per sistemes àmpliament democràtics, mentre que la sensació de frustració, inseguretat econòmica i ciutadana i manca de llibertats augmenten a mesura que els sistemes polítics esdevenen semi-democràtics, democràcies tutelades o règims totalitaris.

2.- Metodologia de la investigació:

Es va realitzar un anàlisi de la composició dels diferents índexs de Desenvolupament existents (Better Life Index-OCDE), índex de Desenvolupament ajustat a la desigualtat- IDHD (ONU) i l'índex de Felicitat (The Happy Planet Índex: The Well Being-Index 2012 (International Wellbeing Group-Deakin University-Melbourne: PWI 2013).

Es van analitzar els factors que composaven aquests índexs i les valoracions amb què cada organisme havia ponderat i confeccionat el seu propi índex. Fruit d'aquesta anàlisi varen veure que tant els paràmetres utilitzats per confeccionar aquells índex, com els resultats que donaven, no coincidien amb la seva idea de desenvolupament econòmic, social i de felicitat. No compartien la idea de que Estats Units fos el setè país millor del món segons el Better Life Índex de la OCDE, o el tercer millor país del món segons el Programa de Desenvolupament de les Nacions Unides, o per el contrari, que Costa Rica, Vietnam, Jamaica, Bèlice, Indonèsia, El Salvador o Colòmbia, ocupessin, per aquest ordre, els primers llocs en el Happy Planet Index. Així que varen decidir crear el seu propi índex d'acord amb els seus criteris del que hauria de ser un desenvolupament econòmic, social, de benestar i felicitat.

La configuració d'un nou índex:

Seguin els principis d'Artaya Sen, els factors que varen considerar més rellevants per poder viure una vida plena de manera lliure, confortable i pròspera són els que corresponen a tres dels drets fonamentals: Llibertat, Igualtat i Seguretat com a factors fonamentals que permeten el desenvolupament personal i col·lectiu.

Llibertat: La llibertat és potser el dret més apreciat pel gènere humà. La llibertat d'elecció no és possible sense un marc polític-social que el pugui permetre. Per tant vol dir, en primer lloc, que la informació i el coneixement flueixi de manera natural i contínua entre la població. En segon lloc que es donin les diferents opcions, en forma d'ofertes, per a poder exercir aquest dret, és a dir, que hi hagi els objectes o s'hagin creat les situacions sobre les quals triar. L'Estat és, en primera instància, l'òrgan principal que ha de proveir les infraestructures, mecanismes i procediments perquè la ciutadania pugui exercir el dret de triar en llibertat. Hem intentat plasmar aquells conceptes que es basen en dades objectives i mesurables i hem defugit d'utilitzar índexs o valoracions subjectives com el sentiment de felicitat o el grau de satisfacció dels ciutadans, per creure que aquests estan influenciats per la pròpia cultura de país.

Els índexs que varen prendre com a referents de la Llibertat són els que indiquen l'índex de la **llibertat de circulació de la informació** (World Press Freedom Index 2013.), els referents a la **llibertat i accés a la cultura i al coneixement** (Despesa d'Educació per càpita) i l'**estat de salut i cura assistencial de la població** (mesurat amb l'índex de Despesa Sanitària per càpita).

Igualtat: Varen suposar que els països amb millors perspectives de desenvolupament personal i professional dels seus habitants són aquells que ofereixen major grau igualtat d'oportunitats als seus ciutadans. Dos són els índexs que varen prendre com a referents per definir l'estat d'igualtat dels diferents països: **Índex de Gini** (que mesura la desigualtat en els ingressos dels ciutadans de cada país) i l'**índex d'igualtat de gènere** (Gender Inequality Index- 2012 - United Nations Development Program).

Seguretat: Entenien que la seguretat és un altre dret fonamental. No és possible ser lliure o tenir igualtat d'oportunitats en un marc d'inseguretat o amenaces. La seguretat, en el seu sentit més ampli, s'entén com el conjunt de garanties a la integritat física de les persones, a les organitzacions i institucions i també als abusos de poder que puguin exercir els uns contra els altres. Per això els índexs triats com a indicatius de la seguretat varen ser: **Índex de Criminalitat** (World Health Organisation 2012), **Índex de Transparència i Corrupció** (Transparency Index 2012) i l'**índex de seguretat de la informació** (Unisys Security Index-2013).

Aquests índexs són, al seu torn conformats per diferents sub-índexs. Així per confeccionar l'índex de criminalitat es varen tenir en compte els diferents índexs relacionats: Suïcidi, Homicidi, Rapte i Segrest, Violència Sexual (inclosa violència infantil), Violació de domicili i Robatori. Per a l'obtenció de l'Índex de Seguretat es varen combinar els índexs de Seguretat personal (possibilitat de ser agredit personalment), Seguretat Financera (Seguretat en les transaccions comercials, bancàries, protecció targetes de crèdit, etc.), Seguretat interacció amb Internet (possibilitat de accés a informació personal i confidencial a través de pirateig informàtic) i Seguretat Nacional (protecció física i risc malalties contagioses).

Finalment l'Índex de Referència, amb el que es va comparar el nou índex creat amb els paràmetres anteriors va ser l'**Índex de Democràcia 2013** editat anualment per The Economist Intelligence Unit. Aquest va ser l'índex amb què varen comparar el nou índex de Desenvolupament i Felicitat per tal d'establir el grau de correlació entre els dos índexs.

3.- Ponderació dels índex i tractament de les dades:

Aquesta va ser, de llarg el gruix de la càrrega d'aquell treball d'investigació. Creiem que no és necessari descriure aquí i amb detall tota la feina que hi va haver per tal d'obtenir totes les dades, posar-les de manera que es pogués operar entre elles i finalment fer els càlculs de correlació. Valgui indicar per exemple, que no tots els organismes que proveeixen dades nomenen als països de la mateixa manera, que no es pot treballar directament amb les dades subministrades perquè aquestes tenen magnituds molt diferents, o que no totes les dades obtingudes tenen la mateixa importància. Tampoc totes les organitzacions donen dades de tots els països i hi ha dades més fiables que d'altres: els països més opacs es corresponen amb

els països àrabs, especialment dels règims més totalitaris i els països de règims socialistes i / o comunistes (Xina, Cuba, etc.), mentre que alguns països tendeixen a publicar només les dades positives, aquells en els que ocupen posicions millors o similars a la mitjana dels països però tendeixen a ometre les dades sobre aspectes en què apareixerien en les pitjors posicions. El resultat final va ser que només es va poder obtenir informació completa i fiable, amb tots els seus índexs, sobre la meitat dels països (125 països) dels aproximadament 220 països que hi ha al món.

4.- Resultats i anàlisi dels resultats:

La correlació entre el nou índex calculat i l'Índex de Democràcia va resultar ser de **0,811567**. Un índex de 1 indica una correlació absoluta, mentre que un índex de 0,5 indica que no hi ha cap mena de relació. Aquest valor trobat indica que tots dos índexs estan altament correlacionats. És a dir, es pot afirmar, sense cap mena de dubte que el nivell de Desenvolupament i Felicitat d'un país ve íntimament associat al seu règim polític mesurat en termes de democràcia. A més democràcia millor índex de Desenvolupament i Felicitat i al revés. Això no vol dir que existeixi una causalitat entre els dos índex, és a dir ni l'Índex de Democràcia d'un país és la causa del seu benestar i felicitat, ni l'Índex de Benestar i Felicitat d'un país és la causa de que hi hagi un règim democràtic, l'únic que mesura aquest índex de correlació és el grau en que els dos fenòmens apareixen relacionats, en quin percentatge quan apareix un també apareix l'altre, sense que, forçosament un tingui que ser la causa de l'altre.

Els deu millors països, en que el grau de correlació entre els dos índex era més alt, son per aquest ordre: Dinamarca, Suïssa, Islàndia, Finlàndia, Àustria, Alemanya, Holanda, Suècia, Austràlia i Irlanda. Mentre que els deu països amb menys grau de correlació entre els dos índex son, de millor a pitjor: Sri Lanka, Camerun, Hondures, Panamà, Sierra Leone, Iran, Congo, República Democràtica del Congo, Iemen i Sudan.

Aquesta classificació quadrava molt més am la idea que els quatre estudiants tenien sobre el que havia de ser un índex sobre desenvolupament econòmic, social i de felicitat. Un índex on Espanya ocupava el nº 18, els EE.UU. ocupaven el lloc nº 21, Brazil el nº 72 i Mèxic el nº 99.

De tots aquests 20 països països, els deu primers i els deu darrers, els estudiants varen analitzar les seves formes de Govern i Poder Executiu, el seu Poder Legislatiu i el seu Sistema Judicial, els Sistema Electoral i la seva Religió principal.

5.- Conclusions:

Després d'analitzar totes les dades anteriors, l'estudi ressaltava que no hi ha una absoluta homogeneïtat entre les característiques dels sistemes polítiques dels països amb els millors índexs ni tampoc entre els països amb els pitjors, però sí que es poden observar alguns trets o característiques similars, que varen posar de manifest:

Països amb els millors índexs:

- Sistema Presidencialista. Cap d'Estat elegit directament per la ciutadania.
- Màxima proporcionalitat entre població, Parlament i Govern;
- Es fomenta el Govern de coalició i es defuig de governs mono colors.
- Govern nomenat pel Cap de l'Estat a proposta consensuada del Parlament.
- Alt nombre efectiu de partits (NEP) al Parlament: entre 4,4 i 5,7. El NEP indica quants partits són els que realment prenen les decisions dins el Parlament.
- Accés a informació i control per part de la premsa i dels ciutadans.
- Declaració de béns dels càrrecs electes.
- Tribunal Suprem i Constitucional nomenats pel Cap de l'Estat i no pel Govern;
- Ciutadania i grups de pressió (professionals, lobbies, etc.) són escoltats o participen de les decisions i/o confecció de lleis;
- Possibilitat ILP amb o sense referèndum vinculant. Es procura que els ciutadans participin;
- Religió Protestant.
- Servei Militar obligatori.

Països amb els pitjors índexs:

- Sistema Presidencialista. Cap de l'Estat elegit directament per la ciutadania, però el cap de Govern, si en hi ha, és elegit pel Cap d'Estat.
- No hi ha proporcionalitat entre població, Parlament i Govern (la participació directa de la població en la política no existeix o és molt reduïda).
- Baix nombre efectiu de partits (NEP) al Parlament: entre 1,4 i 2,7.
- En general hi ha el control del Govern per només un partit al Parlament.
- L'accés a la informació i control per part de la premsa i ciutadans és feble o quasi inexistent.
- Els membres del Poder Judicial són nomenats pel Cap de l'Estat i/o pel Parlament (excepte Iran). Alguns no accepten els dictàmens de la Cort Internacional de Justícia.
- No hi ha participació ciutadana o de grups de pressió en la confecció de lleis (tampoc hi ha molta participació en les eleccions).
- Molts tenen processos recents de democratització del país encara que hi hagi dificultats en la consolidació de la democràcia per garantir-ne la seva efectivitat.
- Religió Musulmana seguida del Cristianisme.

Classificació final:

Country	Index Benestar	Democracy Index
Denmark	90,87	93,61
Switzerland	86,69	96,16
Iceland	83,96	96,87
Finland	82,94	97,39
Austria	82,15	88,61
Germany	79,02	90,12
Netherlands, The	78,38	92,24
Sweden	77,99	97,93
Australia	77,32	87,99
Ireland	76,89	88,02
New Zealand	76,06	88,97
Slovenia	76,03	79,20

Belgium	75,81	88,38
Japan	74,42	78,37
Cyprus	72,96	73,02
Estonia	72,74	75,68
Spain	71,26	81,61
France	70,98	83,74
United Kingdom	70,74	86,51
United States	69,99	84,65
Slovakia	69,52	69,27
Portugal	69,11	79,73
Italy	68,48	72,61
Hungary	67,81	67,97
Czech Republic	67,00	73,58
Poland	66,86	72,38
Norway	66,76	100,00
Korea (Republic of)	65,60	73,36
Latvia	64,67	69,52
Lithuania	64,60	72,67
Singapore	61,48	65,67
Romania	60,99	61,68
Oman	60,21	25,39
Bulgaria	58,51	62,72
Israel	57,91	76,50
Mongolia	57,50	53,91
Serbia	57,30	56,79
Tajikistan	57,03	17,00
Cuba	56,82	28,29
Bhutan	56,77	36,78
Uruguay	56,40	75,44
Mauritius	56,30	64,87
Qatar	55,75	24,49
Armenia	55,29	32,37
United Arab Emirates	54,42	17,78
Costa Rica	54,21	72,36
Malaysia	54,03	41,71
Chile	53,91	73,66
Tanzania (United Republic of)	53,28	33,79
Tunisia	52,97	42,26
Seychelles	52,59	
Pakistan	52,28	19,60
Nepal	52,27	34,10
Uzbekistan	51,99	8,16
Ukraine	51,80	45,81
Turkey	51,66	46,38
Jordan	50,90	30,98
Suriname	50,78	63,31
Argentina	50,76	70,86
Ghana	50,75	47,35
Russian Federation	50,25	31,84
Jamaica	50,06	64,06
Trinidad and Tobago	50,04	54,74
Namibia	49,97	45,55

Morocco	48,98	29,96
Burkina Faso	48,54	27,52
Nicaragua	47,49	44,57
Algeria	47,26	31,76
Indonesia	47,04	45,30
Bahrain	46,84	21,58
Brazil	46,50	60,68
Georgia	46,43	49,99
Thailand	46,42	45,32
Niger	46,21	28,59
South Africa	45,57	46,71
Azerbaijan	45,50	24,16
Senegal	45,31	39,88
Ecuador	45,14	51,21
Benin	45,13	37,42
Peru	45,10	56,14
Viet Nam	44,88	14,42
Malawi	44,37	34,37
Mozambique	44,21	27,66
Papua New Guinea	44,05	42,15
El Salvador	44,04	54,76
Philippines	43,71	50,27
Botswana	43,31	42,30
Lesotho	42,60	44,71
Kenya	42,59	30,25
Venezuela (Bolivarian Republic of)	42,24	32,30
Guyana	42,21	56,60
Togo	42,08	15,77
Dominican Republic	42,06	52,91
Zimbabwe	42,04	18,79
Bolivia (Plurinational State of)	41,86	48,31
Bangladesh	41,24	37,42
Swaziland	40,90	24,72
Mexico	40,68	50,87
Mali	40,17	46,19
Laos People's Democratic Republic	39,81	14,87
Syrian Arab Republic	39,60	5,19
Paraguay	39,56	44,79
China	39,16	21,17
Zambia	39,04	29,60
Uganda	38,94	31,99
Cambodia	38,59	44,40
India	38,39	45,21
Saudi Arabia	38,13	8,05
Gambia	37,86	25,95
Turkmenistan	37,75	8,16
Burundi	37,74	21,77
Rwanda	37,67	26,51
Colombia	37,40	50,54
Central African Republic	37,08	8,11
Guatemala	36,62	40,49
Côte d'Ivoire	36,48	25,27

Sri Lanka	36,00	38,21
Cameroon	34,92	27,40
Honduras	33,92	38,50
Panama	33,67	63,96
Sierra Leone	33,38	34,66
Iran (Islamic Republic of)	31,61	11,07
Congo	29,27	21,25
Congo (Democratic Republic of the)	28,49	10,40
Yemen	27,01	1,00
Sudan	26,00	15,54